

7. Lukša Beritić rodio se u Sustjepanu u Rijeci dubrovačkoj 20. veljače 1889, a umro je u Dubrovniku 26. ožujka 1969. Za svoje prvo zvanje izabrao je pomorstvo, pa je dulje vremena službovao kao strojarski časnik. Kao već poznata branitelja dubrovačkih starina, NOO Dubrovnik postavio ga je potkraj 1944 referentom za zaštitu spomenika, a 1945. Konzervatorski zavod za Dalmaciju u Splitu imenovao povjerenikom za grad i područje dubrovačko. Tada je počeo njegov plodan konzervatorski rad. U njegove zasluge treba ubrojiti popravljavanje i obnavljanje znamenitih dubrovačkih kulturno-povijesnih spomenika (gradske zidine, Gradska straža i luža za zvona, gradska vrata s mostovima, Knežev dvor, Divona, bivši samostan sv. Klare; u Stonu zidine, most s gradskim vratima i tvrđama, Knežev dvor i predromanička crkva sv. Mihajla), brigu za stare umjetnine, oružje i arhivalije, te općenito oživljavanje konzervatorske djelatnosti (1952. utemeljio je Društvo prijatelja dubrovačke starine, kojem je bio prvi predsjednik, a zatim doživotni počasni predsjednik).

Početak Beritićeva publicističkog rada pada u g. 1936. kada je pisao popularne članke o potrebi zaštite dubrovačkih starina, ne potpisujući ih svojim imenom. Njegov se znanstveni rad osniva na arhivskom istraživanju i terenskom provjeravanju, obilježavaju ga pouzdanost i temeljitost, a tematikom otkriva i pokriva neistražena područja dubrovačke povijesti (vojna povijest, urbanistički i fortifikacijski razvitak dubrovačkih gradova i manjih mjesta, oružje, graditelji i ljevači). U tom krugu obuhvaćen je njegov rad od prvijenca »Dubrovački graditelj Paskoje Miličević« (Split, 1948) do posmrtno objavljena rada »Utvrđenja i regulacioni plan Cavtata« (Anali HI JAZU u Dubrovniku XII, 1970). Od Beritićevih radova spomenuo bih one, po kojima je stekao trajno mjesto u hrvatskoj historiografiji kao vojni povjesnik, čije je zanimanje bilo znatno šire i plodnije. Tu je u prvom redu opsežno djelo »Utvrđenje grada Dubrovnika« (Zagreb 1955), zatim »Ubikacija nestalih građevinskih spomenika u Dubrovniku« (Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji 10/1956 i 12/1960), »Urbanistički razvitak Dubrovnika« (Zagreb 1958), »Stonske utvrde« (Dubrovnik 1958), »Dubrovačka artiljerija« (Beograd 1960) i »Fortifikacije Dubrovačke Republike« (Mornarički glasnik, 1961, br. 5).

U povodu 70. godišnjice Beritićeva života u Dubrovniku je 1960. izašao »Beritićev zbornik«. U njemu je V. Foretić objavio članak »O znanstvenom i konzervatorskom radu Lukše Beritića« i kao prilog njegovu bibliografiju od 1948—61, koju treba dopuniti ovim radovima: »Venecijanci napadaju Dubrovnik« (Dubrovnik, 1961, br. 3—4), »Dubrovački vodovod« (Anali HI JAZU u Du-

brovniku VIII—IX, 1960—61), »Tvrđava Sokol u Konavlima« (na i. mj., X—XI, 1962—63), »Crkva-tvrđava u Suđurđu na Šipanu. Građa za konzervatorsku dokumentaciju« (Zbornik zaštite spomenika 12, Beograd 1961), »Brodsko naoružanje kod nas od dolaska Slavena do konca 18. stoljeća«, »Obalne utvrde na našoj obali« i »Urbanizam dubrovačkih luka« (Jubilarni Pomorski zbornik I—II, 1962), »Dubrovačko pomorstvo pred pad Republike« (Pomorski zbornik II, 1964) i naprijed spomenuti rad o Cavtatu.*

Trpimir Macan

---

* Nekrologe koje sam počeo objavljivati u HZ XXI—XXII nastavljam u idućem svesku. *J. Šidak.*

H I S T O R I J S K I
Z B O R N I K

Redakcioni odbor:

IVAN KAMPUŠ
OLEG MANDIĆ
BERNARD STULLI
JAROSLAV ŠIDAK

Glavni i odgovorni urednik:

JAROSLAV ŠIDAK

Izdaje
Povijesno društvo Hrvatske
Zagreb